

Sözcük Dağarcığı

Geçtiğimiz sayılarımızda kırmızı sözcüğünün kökenine yer vermiş ve şöyle demiştik: "Kırmızı adı verilen bir böceğin ezilmesi sonucu elde edilen renge kırmızı böceği renginde anlamına gelen kırmızı deniyor demiştik. Bu, al sözcüğüyle eş anlamlı bir sözcük. Okurlarımızdan Veysel Dinler bu açıklamayla yetinmemiş, böceğe neden kırmızı dendiğini de bulmuş: "Önceki sayılardan birinde kırmızı renginin bir böcekten bu adı aldığını yazmıştınız. Benim derdim bu böceğin adının nereden geldiği idi. Onu da çözdüm. Tebriz'de yaşayan arkadaşımın kardeşi Efsun'a sorduğum sorunun yanıtını aldım. Böceğin dişi ve erkeği farklı olmak üzere sesler çıkarıyormuş. Bu sesleri sormuştum. Kır sözcüğü de oradaki Türkçede aynen bizdeki Kır anlamında kullanılmaktadır. Kırmızı. Yani, kırlarda yaşayan mız mız sesler çıkaran böcek anlamıyla kullanıldığını çözümlerdim.

Sonuçta bu böcekten renk elde etmek için çıkarılan al renkli boyayı tanımlamak için kullanılan bu adın arkasında da Türkçe bir sözcük olan KIR ve doğanın, yani böceğin sesi olan-ki bu ses insanın kendince seslendirdiği bir sestir-MIZ-dan yapılı olduğu ortaya çıkıyor."

Sayın Veysel Dinler'e bu güzel paylaşımı için teşekkür ediyoruz. Siz de bu konuya meraklıysanız, dilimize ilişkin güzellikleri bizimle paylaşabilirsiniz ■

Endülüs

İspanya'ya yerleşen Emeviler burada Endülüs Emevi devletini kurmuş ve uzun yıllar yarımadada hüküm sürmüşlerdi. Arapların "Al Andalus", bizimse Endülüs dediğimiz bölgeye bugün de Andalusia ya da Andalusia deniyor. Sözcüğün kökeni Latince "Vandalicia" adından geliyor. Anlamıysa Vandalların ülkesi. Vandallar, Roma İmparatorluğu döneminde yaşayan ve barbarlığıyla tanınan German kabilelerinden biriydi. Bugün de nedensiz yere şiddet gösterme, düşüncesizce yakıp yıkmaya olaylarına Vandalizm deniyor. Vandalların bir kolu, Avrupa'daki göçleri sırasında İber Yarımadası'na gelmişler ve buradaki bir bölgeye yerleşmişlerdi. İşte Vandalların Ülkesi olarak anılan bu bölge, bizim Endülüs dediğimiz bölgeydi.

Kısa kısa...

Odun: Eski Türkçe'de od sözcüğü ateş anlamına geliyor. Odda yanan, ateşe konan şey anlamında odun sözcüğü türetilmiş.

Kaplıca: Türkçe kaplı (örtülü, kapalı) ile ılıca (sıcak suyun çıktığı yer) sözcüklerinin birleşmesiyle oluşmuş, kaplı ılıca, yani sıcak suyun çıktığı kapalı yer.

Şilep: Yük gemisi demek olan şilep sözcüğünün kökeni Almanca "schleppen" sözcüğü. Bu sözcük çekmek, sürüklemek anlamına geliyor. Çeken, taşıyan, yük götüren gemilere bu nedenle şilep adı verilmiş.

